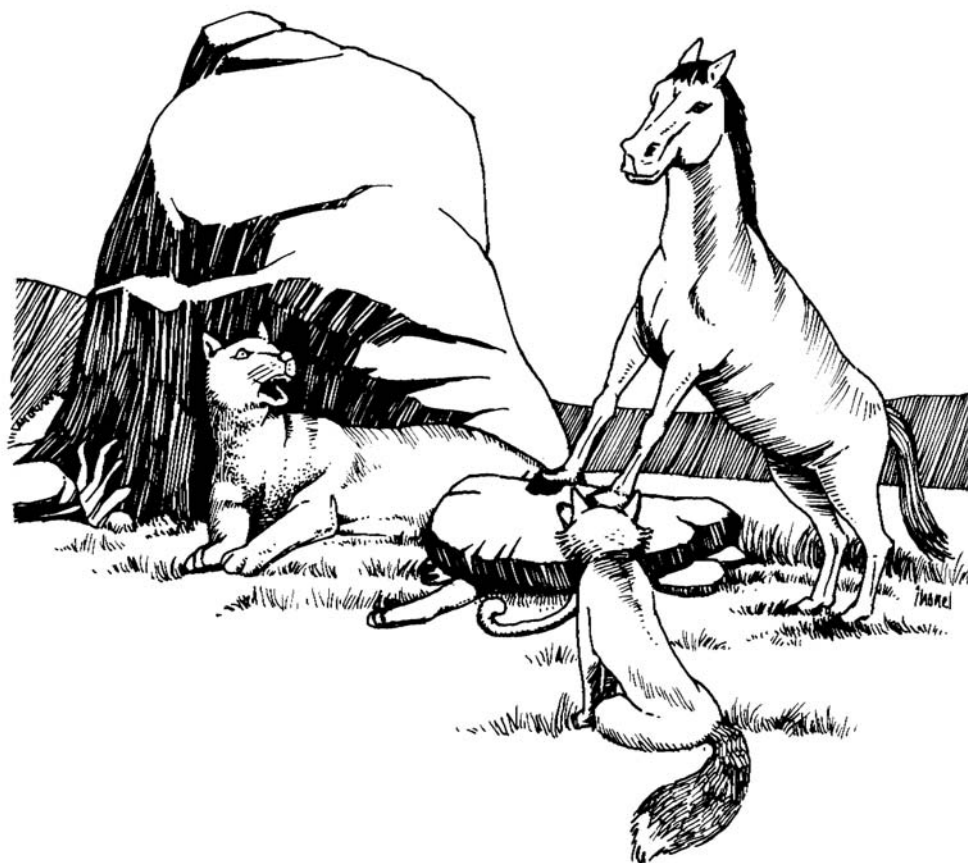

Atuq Juez Kashqan

El zorro actua como juez

Quechua de Margos – Yarowilca – Lauricocha,
Huánuco

© 2018 Asociación Cristiana JAWCA
Pasaje San Mateo, Lote 05, La Esperanza — Amarilis
Huánuco — Perú — 2018

Ilustrador: Jhonel Rosales Córdova

Kay wilapa Europapitami kaykan.

Juk kutichöshi pumapa chankanta jatunkaray wanka rumi nitikurpurqan. Tsayshi chankanta tsutayta mana kamäpakushpan pumaqa waqar tsaycho kaykarqan. Waqaykaptinshi wak lädunpita juk cawallu “wijiji” nimurqan. Tsay cawalluta qayaykurshi ruwakurqan kayno nir: —;Chan-käta jorqunäpaq nitiraykämaq rumita tanqariykulay, tayta!

Niptinshi cawalluqa nirqan: —Tan-qaytaqa tanqariykümanmi. Itsanqa mantsakü wankata tanqariykupti sharkarkamur mikamänaykipaq kashqantami.

Tsayno niptinshi pumaqa kayno nirqan: —;Tsayno jorqaykämaptikiqa manami mal agradeciduqa kashaqtsu! Ama rikarämaytsu ari, tayta. Apurädu jorqapaykalämay. Chankä pasaypanachaq pakinaykan.

Tsayno niptinshi cawalluqa nirqan: —Tsayno niptikiqa mä, chankaykita jorqüshishayki. Nirkurtaq itsanqa yanaparkupti cuidädu mikamankiman.

Tsayshi kuyapashpan cawalluqa pumapa chankanta nitiraykaq wankata tanqariykurqan. Tsaynöpashi wanka nitiraykashqanpita pumata jorqurqan.

Tsayno jorqurkuptinshi pumaqa cawalluta nirqan ishkan yanaqänakur

maypapis purinanpaq. Tsayno ishkan yanaqänakur puriykashqanchöshi pumaqa cawalluta yaliparkur jarkämurqan. Nirkurshi nirqan: —Kuyapäkuq cawallitu, chankaykikunata itsanqa mikukurküman. Mananami yarqayta awantänatsu. Yarqaypita mana wanunäpaq jina mikukurkushayki.

Tsayno niptinshi cawalluqa nirqan: —Mana mikamänaykipaq nirka-marku kananqa ¿mikamayta munaykanki? Ruwakamaptiki kuyaparmi chankaykita nitiraykaq wankata tanqarirqä. ¿Tsayno yanapashqäpitaku kananqa mikamayta munaykanki? Tsayno kaptinqa mejor juk juezta ashishun.

Tsayno rimanakuykaptinshi elaq-pita atuq yurirkamurqan. Payta rikaykurshi cawalluqa kayno nirqan: —¡Tayta atuq! ¿Qam kamäpakunki-mantsuraq noqakunapa juezni kayta?

Tsayno niptinshi atuqqa kayno nirqan: —Imapis kayno rimanakuy fuerti kaptinqa ali juez karraqmi arreglantsi.

Tsawraqa atuqqa nawpanchöshi ishkan pelya pelya rimanakurqan. Tsayshi ima ruraytapis mana kamäpakur atuq kayno nirqan: —Tsayno kapäkuptikiqa mejor aywashun wanka rumi nitiräshushqayki kaqman. Tsaychönami imano kashqantapis rikaykur shumaq arreglashayki.

Nirkurna atuqqa paykunawan aywapäkurqan pumata wanka rumi nitirashqan kaqman. Tsayman chayaykurshi nirqan: —Mä ¿imanö-taq kashqa? Imanöpis nitiräshush-qaykitanöla rurapäkuy rikanäpaq.

Niptinshi pumaqa chankanta tsulatarqan tsay wankapa sikinman. Tsulataykuptinnashi cawalluqa “kayno kaykaqtami tarirqä” nir tsay wankawan nitykatsirqan.

Tsayno nitykatsiptinshi atuqqa pumata kayno nirqan: —¿Toqshun tsakishqa puma! Kikikimi jutsayuq kaykanki kaycho tsakiypa wanunaykipaq. Qamqa cawalluta mana mikunaykipaq nirkur ¿imanirtaq mikuyta munashqanki? Tsayno kashqayki-

pitami kananqa kaycho pipis mana jorqushuptiki wanunkipaq.

Tsayno nirshi rumiwan nitiraykaqta pumata kachariykur cawalluwan atuqqa aywakurqan. Cawalluwan atuq aywakuptinshi pumaqa pasaypa rabyashqa quëdarqan: “kananmi itsanqa maychöpis tarishqächo ishkanikita mikushaykipaq” nir. Tsayno rabyarpis wankapita yarczyta mana kamäpakurshi tsaycho qaparaykälär semänata wanurqan.

Yachatsikuy: Pipis yanapashuptikiqa contran imatapis ruranaykipaq ama yarpaytsu.